

Jaarstukken 2023

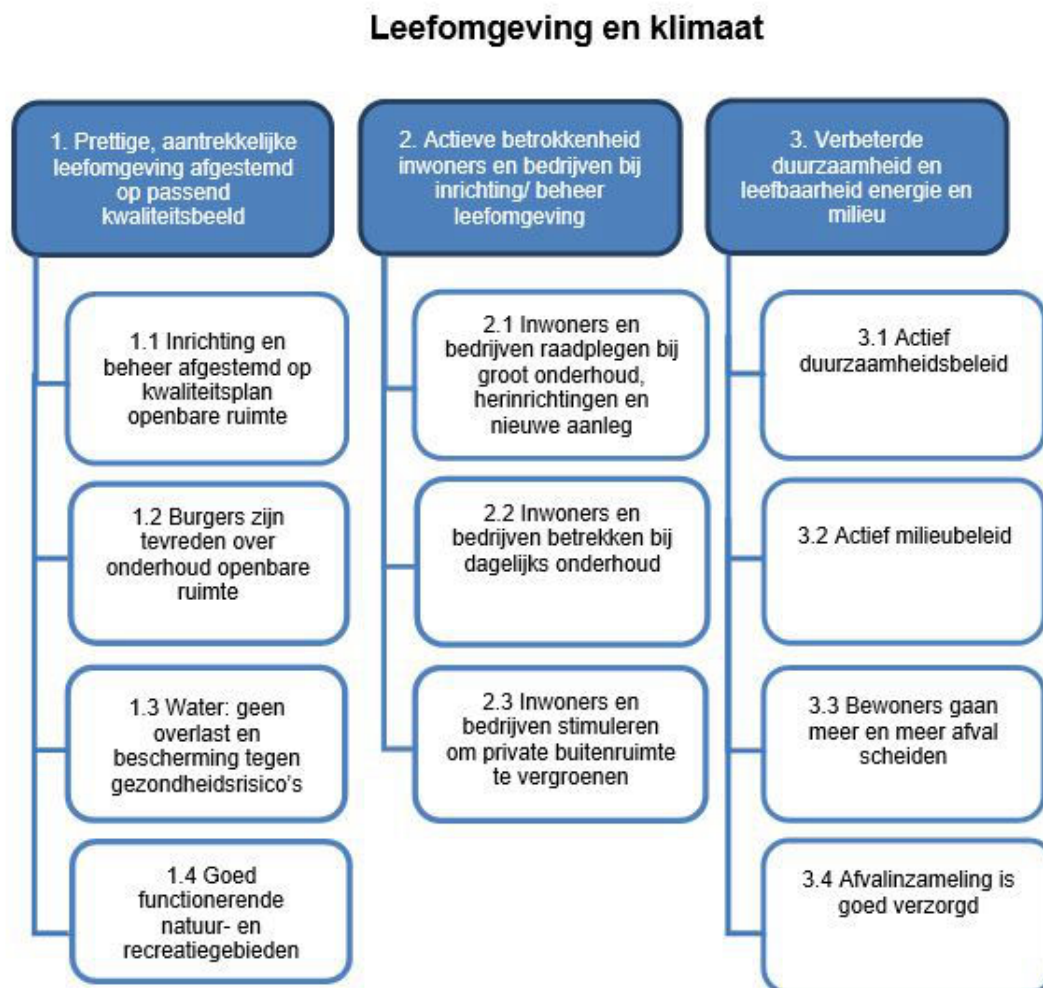
Versie: Vastgesteld door Raad op 27 juni 2024

Leefomgeving en klimaat

Portefeuillehouder: M. van den Berg

Doelstellingen in één oogopslag

Belangrijke ontwikkelingen

Stijging kosten groenonderhoud

In 2022 zagen we in totaal een stijging van € 175.000 voor de groenwerkzaamheden. Ook in 2023 was er weer sprake van een stijging van 160.000. Dit hebben we aangevraagd in de derde kwartaalbrief. Naar aanleiding hiervan gaven we aan in combinatie met het nieuwe coalitieakkoord en het nieuw op te stellen kwaliteitsplan openbare ruimte in integraal te kijken aan welk kwaliteitsniveau we willen gaan voldoen voor de komende jaren. Hier hebben we een eerste start voor gemaakt, en zal in 2024 worden afgerond. Dit om de kostenstijgingen iets dempen. Daarnaast is de verwachting dat niet alle kosten blijvend hoog zullen zijn. Daarom besteden we onderhoudscontracten nu slechts voor een jaar aan in plaats van voor de gebruikelijke vier jaar (behalve hagen knippen, dit is wel voor 4 jaar aanbesteed). Overigens geldt wel dat eventuele afname van kwaliteit tot gevolg zal hebben dat er meer klachten komen. Dat gebeurde in het verleden ook, doordat de bewoners een hoge kwaliteit van het groenonderhoud gewend zijn. Het advies is nu dan ook om het verlagen van de kwaliteit als laatste redmiddel in te zetten en eerst het prijspeil van 2024 aan te kijken.

Uitvoering Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025

Op 27 januari 2022 heeft de gemeente Diemen het energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025 medeondertekend. In totaal had de provincie voor Diemen maximaal € 72.661 subsidie voor 4 jaar op basis van 50% cofinanciering beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het akkoord. Op 28 oktober 2022 heeft de gemeente het Uitvoeringsplan Energiebesparingsakkoord bedrijven gemeente Diemen 2023 - 2025 bij de provincie ingediend.

Zoals in de 1e kwartaalbrief 2023 was aangegeven heeft de provincie op grond van dit Uitvoeringsplan besloten om in jaarlijkse termijnen een voorschot van in totaal € 58.129 te verlenen (maximaal 80% van de verleende subsidie). Na aanvraag tot vaststelling van de subsidie uiterlijk 1 augustus 2026 zal de eindafrekening worden gemaakt en wordt (na goedkeuring en bij volledige besteding) de resterende 20% uitgekeerd.

Vanuit het ingediende Uitvoeringsplan zouden de gemeente Diemen en de Omgevingsdienst uiterlijk eind 2025 samen alle bedrijven benaderd en gecontroleerd hebben die onder energiebesparingsregels vanuit bouw- en milieuregelgeving vallen. Per 1 juli 2023 is het door gewijzigd Rijksbeleid echter verplicht geworden om alle toezicht op energie in milieuregelgeving onder te brengen bij de Omgevingsdienst. Ook voor de bedrijven waar de gemeente zelf toezicht op uitvoert. In de tweede helft van 2023 zijn daarom overleggen gestart met de Omgevingsdienst over het overhevelen van deze taken en de uitvoering van de verplichtingen vanuit het Energiebesparingsakkoord.

Rijksuitkeringen Energietransitie

Met het klimaatakkoord is uitgewerkt hoe Nederland in 2030 49% CO₂-reductie kan realiseren. Voor de doelstelling om in 2030 35TWh duurzame energie op land op te wekken zijn landsdekkend Regionale Energie Strategieën (RES) opgesteld. Voor de doelstelling om in 2030 1,5 miljoen gebouwen aardgasvrij te maken moesten alle Nederlandse gemeenten uiterlijk 2021 een Transitievisie Warmte hebben opgesteld. Het Rijk stelt tot en met 2030 € 5.632 miljoen beschikbaar voor de uitvoeringslasten van decentrale overheden op het gebied van energietransitie. In 2024 is een herijking van de afspraken hierover voorzien door de Raad voor het Openbaar Bestuur.

De Rijksuitkeringen voor de uitvoering van het klimaatakkoord en de aanpak van energiearmoede zijn tot op heden in de vorm van specifieke uitkeringen (SPUKs). Dat

betekent dat de toegekende budgetten ingezet moeten worden voor specifieke taken, binnen een bepaalde termijn en dat moet worden voldaan aan vooraf bepaalde eisen bij de verantwoording. De verantwoording vindt plaats volgens de zogenoemde Single Information Single Audit (Sisa) methode.

Tijdelijke regeling Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

In 2023 heeft de gemeente de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) aangevraagd. In totaal is € 1.934.874,- aan Diemen toegekend. Dit wordt in 3 termijnen in 2023, 2024 en 2025 uitbetaald. Na uitkering in een bepaald jaar moet het binnen het 3e jaar na het jaar van ontvangst zijn uitgegeven. Over 2023 is € 639.160,- ontvangen. De uitkering in 2023 is conform de 2e kwartaalbrief 2023 grotendeels ingezet voor inzet van de reeds bestaande capaciteit op klimaat- en energiebeleid en daarnaast voor versterking op communicatie en inhuur. Bij de begroting 2023 viel de inzet van de bestaande capaciteit op klimaat- en energiebeleid ten laste van de algemene middelen. Deze niet ingezette algemene middelen zijn conform de 2e kwartaalbrief 2023 toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Duurzaamheid.

Aanpak van energiearmoede

Er zijn in totaal 3 Specifieke Uitkeringen (SPUKs) aan Diemen toegekend voor de aanpak van energiearmoede vanuit duurzaamheid. Dit zijn dus andere uitkeringen dan voor de compensatieregeling voor de gestegen energieprijzen voor lage inkomens vanuit het sociale domein. Ze moeten worden ingezet voor voorlichting en energiebesparende maatregelen. De SPUKs zijn aan de gemeente uitgekeerd in januari 2022 (€ 225.688), juni 2022 (€ 225.688) en juli 2023 (€ 224.431) en worden ingezet voor voorlichting over energiebesparing en maatregelen tegen energiearmoede. Met dit budget kan geen gebruik worden gemaakt van het BTW compensatiefonds. Het budget moet uiterlijk 31 december 2025 zijn uitgegeven aan maatregelen tegen energiearmoede. Voor de aanpak van energiearmoede over 2023 vanuit duurzaamheid wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid thema 2.A *Energie en Klimaat*.

Lokale Aanpak Isolatie (LAI) vanuit het Nationale Isolatie Programma (NIP)

Voor de Lokale Aanpak Isolatie vanuit het Nationale Isolatie Programma van het Ministerie van BZK heeft de gemeente Diemen in juni 2022 tegelijk met de uitkering van de tweede SPUK voor de aanpak van energiearmoede een bedrag van € 70.775 ontvangen. Dit bedrag moet uiterlijk einde 2025 zijn uitgegeven. In 2023 is dit ingezet voor inhuur bij het opstellen van de Aanpak isolatie en energiebesparing koopwoningen 2023 - 2026 en het uitvoeren van collectieve inkoopacties.

In april 2023 heeft het college de Aanpak isolatie en energiebesparing koopwoningen 2023 - 2026 vastgesteld. Op basis van deze Aanpak heeft de gemeente Diemen in september 2023 de SPUK Lokale Aanpak Isolatie vanuit het Nationale Isolatie Programma voor 2023 en 2024 aangevraagd. Hiertoe is € 228.314 toegekend. In 2023 is hiervan € 180.134 ontvangen. Het budget wordt deels in 2023 uitbetaald en deels in 2024. Het bedrag moet uiterlijk eind 2026 zijn uitgegeven aan isolatie van woningen met een focus op slechte labels (label G tot en met D). Voor dit budget kan geen gebruik worden gemaakt van het BTW compensatiefonds.

Kostenstijging Programma Groot Onderhoud

In 2022 is het Programma Groot Onderhoud (PGO) geactualiseerd. In het PGO zijn de herinrichtingen voor de komende jaren gepland en begroot. De herinrichtingen betalen we vanuit een aantal voorzieningen, die we jaarlijks op peil houden met dotaties. Tijdens de actualisatie in 2022 bleek dat de bestaande dotaties aan de voorzieningen te laag zijn om al het werk op het geplande moment te kunnen uitvoeren. In de begroting voor 2023 zijn de dotaties daarom verhoogd met € 137.000. Daarnaast is er voor € 75.000 aan afvalgerelateerde kosten uit het Programma Groot onderhoud overgeheveld naar de exploitatie van afval.

In 2023 zijn de voorzieningen voldoende gevuld gebleven. Er is dus geen werk blijven liggen vanwege geldgebrek. We merken echter dat dit vooral te danken is aan het feit dat er door vertraging van de projecten minder werk is uitgevoerd dan gepland. Bij het werk dat wel is uitgevoerd, zien we namelijk dat de aanbestedingen fors hoger uitvallen dan voorzien, omdat de marktprijzen in 2023 onverminderd zijn gestegen. We verwachten dan ook dat dit bij gelijkblijvende dotaties de komende jaren gevolgen heeft voor de betaalbaarheid van de herinrichtingen.

Kosten straatmeubilair

In de Programmabegroting 2023 staat dat straatmeubilair zoals prullenbakken, banken, straatnaamborden en verkeersborden regelmatig vernieuwd worden. Dit bekostigden we altijd vanuit de beschikbare budgetten. Door de toename in kosten waren de beschikbare budgetten niet meer toereikend. Daarom is op basis van een inventarisatie in kaart gebracht wat de vervangingskosten bedragen in Diemen. Voor vervanging bedragen de kosten per jaar totaal € 70.000. Hiervan is voor herinrichtingsprojecten in het Programma Groot Onderhoud € 15.000 opgenomen. Voor lopende vervanging is structureel € 55.000 aangevraagd. In 2023 is dit budget gebruikt voor de aanschaf en vervanging van onder andere prullenbakken.

Energietransitie Warmteregisseur

Eind 2021 is de transitievisie warmte van Diemen vastgesteld. Voor uitvoering is in 2022 de warmteregisseur aangesteld (ingevuld als duofunctie). Dit werd in 2022 incidenteel gefinancierd uit de bestemmingsreserve duurzaamheid. Met de begroting 2023 is deze functie (1,0 fte á € 80.000) structureel gemaakt. Voor de activiteiten van de warmteregisseur over 2023 met betrekking tot de uitvoering van de transitievisie warmte wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid onder *2.A thema Energie en Klimaat*.

Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen

In de Duurzaamheidsagenda 2020-2025 is opgenomen dat de gemeente Diemen de zelfstandige stichting Daarom Duurzaam Diemen ondersteunt om uit te groeien tot hét duurzaamheidsplatform voor Diemen. In 2021 is daarom een incidentele subsidie van in totaal € 30.000 verstrekt voor een pilot met een betaalde coördinator in 2021 en 2022. De coördinator is sinds eind 2021 actief en ondersteunt het bestuur, zorgt voor content op de website, Instagram en op Facebook en organiseert extra activiteiten.

In de gemeentelijke begroting 2023 was reeds budget opgenomen voor de structurele subsidie voor een betaalde coördinator vanuit het structurele duurzaamheidsbudget. Ten gevolge van Corona en de vertragingen bij de uitbreiding van de Omval moesten geplande activiteiten, waaronder het grote duurzaamheidsfestival, worden uitgesteld. In 2022 is daarom besloten om de proef met 1 jaar te verlengen tot eind 2023. In 2023 heeft Daarom Duurzaam Diemen een zelfevaluatie van de proef uitgevoerd en aangeleverd bij de gemeente.

Vanwege de positieve resultaten heeft het college bij de subsidieaanvraag voor 2024 besloten tot het structureel maken van de subsidie voor een betaalde coördinator. Daarnaast is de verwachting dat het belang van een duurzaamheidsplatform voor Diemen alleen maar toeneemt. Daarom Duurzaam Diemen zou onder meer als onafhankelijk platform door inwoners benut kunnen worden bij hun eigen wijkgerichte energie-initiatieven om aardgasvrij en fossiel onafhankelijk te worden.

Schone Lucht Akkoord

Diemen heeft zich in 2022 aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord (SLA). In 2023 zijn we gestart met het opstellen van een decentraal uitvoeringsplan dat in 2024 moet worden ingediend. In het uitvoeringsplan geven we aan hoe we de voor Diemen relevante maatregelen uit het SLA tot uitvoering brengen.

Extra groen

Groen is belangrijk om de biodiversiteit in Diemen te behouden of te verhogen en ook om hittestress tegen te gaan. Daarom willen we groen in de wijken behouden en waar mogelijk toe voegen. Verder gaan we in de komende vier jaar tenminste 1000 nieuwe bomen planten. Dit doen we samen met inwoners, zowel op particuliere grond als in de openbare ruimte. Wat betreft toevoegen van groen in de wijken denken wij aan kleine acties met wijkbewoners. Hiervoor willen we een klein jaarlijkse budget van € 5.000 beschikbaar hebben, om bijvoorbeeld vergroeningscursussen voor bewoners te kunnen organiseren. Voor wat betreft de aanplant van nieuwe bomen is er een investeringskrediet opgenomen in het meerjareninvesteringsplan. Meer groen en bomen betekent ook meer onderhoud. Uitgaande van 700 bomen extra in beheer van de gemeente en € 10 per boom per jaar, is een jaarlijks budget nodig van € 7.000.

Bijdrage Diemberbos

Het Diemberbos heeft een belangrijke recreatieve functie. De financiering van het onderhoud is niet structureel geregeld. Wij willen een bijdrage leveren aan het beheer en onderhoud van de recreatieve voorzieningen in het Diemberbos. Daarbij stellen we als voorwaarde dat ook de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland een bijdrage leveren. Hiervoor is een structurele budgetverhoging nodig van € 15.000. In 2023 is nog niet aan de voorwaarde voldaan (gesprekken hierover hebben wel plaatsgevonden).

Regionale Energiestrategie

De gemeenteraad stelde in 2022 de Regionale Energiestrategie (RES) vast. Daarmee geven we invulling aan de inspanningsverplichtingen voor de RES regio Noord-Holland Zuid vanuit het nationale Klimaatakkoord. Het is de basis voor de ontwikkeling van regionale opwek van duurzame warmte en lokale opwek van duurzame elektriciteit met zon en wind. De strategie wordt tussentijds geëvalueerd en tweejaarlijks geactualiseerd.

Met de begroting 2023 is voor de uitvoering van de RES in 2023 € 50.000 en vanaf 2024 jaarlijks € 75.000 budget beschikbaar gesteld. Ook is € 60.000 structureel budget voor inhuur van externe capaciteit voor projectmatige aanpak vanuit de RES beschikbaar gesteld. Deze inhuur is in 2023 Europees aanbesteed voor maximaal 6 jaar. Voor de activiteiten over 2023 met betrekking tot de uitvoering van de RES en de projectmatige aanpak van zon op grote daken wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid onder *2.A thema Energie en Klimaat*.

Transitievisie Warmte met wijkgerichte aanpak

De transitievisie Warmte geeft onze strategie weer om samen met inwoners de wijken en buurten in Diemen van het gas af te halen. Voor de uitvoering van de wijkgerichte aanpakken is met de begroting 2023 in 2023 € 100.000 en vanaf 2024 jaarlijks € 200.000

beschikbaar gesteld. Op 20 juni 2023 heeft het college een principe fasering voor het gasvrij maken van Diemen voor de periode 2025-2040 vastgesteld. Voor de overige activiteiten met betrekking tot de uitvoering van de Transitievisie warmte en de voorbereidingen op de wijkgerichte aanpak wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid onder *2.A thema Energie en Klimaat*.

Bewonersacties energiebesparende maatregelen

Met de begroting 2023 is € 60.000 structureel budget voor inhuur van externe capaciteit voor projectmatige aanpak vanuit de transitievisie warmte beschikbaar gesteld. Deze inhuur is in 2023 Europees aanbesteed voor maximaal 6 jaar. Voor de projectmatige activiteiten over 2023 met betrekking tot de uitvoering van de transitievisie warmte, waaronder VVE cursussen, collectieve inkoopacties en de lokale aanpak isolatie wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid onder thema *2.A Energie en Klimaat*. Voor de stand van zaken met betrekking tot de Powersavergame wordt verwezen naar de paragraaf Duurzaamheid *punt 5. Samenwerking duurzaamheid met de samenleving*.

Aanpak energiearmoede

De transitievisie Warmte geeft onze strategie weer om samen met inwoners de wijken en buurten van het gas af te halen. Vanwege de stijging van de energiekosten is hierbij de aandacht voor energiearmoede naar de voorgrond geschoven. Ook is in het coalitieakkoord 2022 - 2026 een actieplan voor energiearmoede aangekondigd. Vanuit het Rijk zijn in totaal 3 Specifieke Uitkeringen (SPUKs) vanuit energie- en klimaatmiddelen aan Diemen toegekend voor maatregelen tegen energiearmoede (zie onder Rijksuitkeringen energietransitie). Met de begroting 2023 is ingaande 2024 jaarlijks € 100.000 euro beschikbaar gesteld voor de aanpak van energiearmoede en het organiseren van fix-bezoeken.²⁶

Door het sociale domein zijn, gebruik makend van budget uit de compensatieregeling voor de gestegen energieprijzen, energietoeslagen toegekend. In juli 2022 heeft het college het Plan van aanpak energiearmoede vastgesteld voor het inzetten van de SPUKs voor de aanpak van energiearmoede. Het belangrijkste deel van de uitgaven over 2023 vanuit deze SPUKs bestond uit de witgoedregeling voor inwoners die ofwel gemeentelijke bijstand ontvangen ofwel een aanvulling op de AOW. Deze witgoedregeling loopt door tot eind 2024.

Op 10 november 2022 heeft de gemeenteraad het Pakket aan maatregelen steunimpuls inwoners vastgesteld. Onderdeel daarvan was het uitvoeren van 500 fix-bezoeken. Op 30 januari 2023 werd – veel sneller dan gedacht - het aantal van 500 gefixte woningen bereikt. Met het Regionaal Energieloket is toen een afspraak gemaakt om onder gelijke voorwaarden 250 extra huisbezoeken in te plannen. Eind 2023 zijn ook deze volledig benut. De eerste 500 fix-bezoeken zijn betaald vanuit het duurzaamheidsbudget. De aanvullende 250 fix-bezoeken werden betaald vanuit de SPUKs voor aanpak van energiearmoede.

Aan de raad is in 2023 meermaals gerapporteerd over de voortgang van het Plan van aanpak energiearmoede en het Pakket aan maatregelen steunimpuls inwoners. Voor het overzicht van de in 2023 uitgevoerde acties op energiearmoede vanuit het Plan van aanpak energiearmoede wordt verwezen naar de paragraaf duurzaamheid thema *2.A Energie en Klimaat*.

²⁶ De FIX-brigade bezoekt inwoners en voert energiebesparende maatregelen uit zoals tochtwering, radiatorfolie, vervangen van gloeilampen door LED-lampen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Prettige en aantrekkelijke leefomgeving afgestemd op een daarbij passend kwaliteitsbeeld

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Inrichting en beheer zijn afgestemd op de gestelde ambities uit het kwaliteitsplan openbare ruimte
1.2 - Burgers zijn tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte
1.3 - Burgers en bedrijven ondervinden geen overlast van water en worden beschermd tegen gezondheidsrisico's als gevolg van afvalwater
1.4 - Natuur verbinden en beleven

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Inrichting en beheer zijn afgestemd op de gestelde ambities uit het kwaliteitsplan openbare ruimte	
1.1.1 - Bijdragen aan meer differentiatie in beheer, gebruik en inrichting door het toepassen handboek openbare ruimte	Bij het beheer wordt zorgvuldig gekeken welk beheertype waar mogelijk is conform het handboek openbare ruimte.
1.1.2 - Uitvoering beheer conform programma groot onderhoud openbare ruimte	Zie paragraaf 5 Onderhoud Kapitaalgoederen.
1.1.3 - Aanleggen van ontmoetingsplekken en verhogen van groene verblijfskwaliteit in de openbare ruimte (aanbrengen steigers, hondenspeelplaats, speelvoorzieningen, parkzitjes, ligweiden enz.).	De vergroening van Holland Park is afgerond. Er is gestart met voorbereidingen voor de aanleg van een moestuin bij Martin Luther Kinglaan, en in de Anne Frankwijk. Ook Pontveer (de Sniep) wordt vergroend en wordt de speeltuin Meidoornplein opgeknapt. Er is een gesprek geweest met meerdere scholen over vergroening, bijvoorbeeld de Ark waar de uitvoering bijna van gaat starten.
1.1.4 - Bevordering van de biodiversiteit	zie paragraaf Duurzaamheid thema Natuur & Biodiversiteit.
Subdoel 1.2 - Burgers zijn tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte	
1.2.1 - Uitvoeren geüpdate zwerfafvalplan	Zie paragraaf duurzaamheid onder punt 2.B Afval & Circulaire economie.
1.2.2 - Uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden conform onderhoudsprogramma wegen, openbare verlichting, water, groen, speelterreinen en kunstwerken	Zie paragraaf 5 Onderhoud Kapitaalgoederen.
Subdoel 1.3 - Burgers en bedrijven ondervinden geen overlast van water en worden beschermd tegen gezondheidsrisico's als gevolg van afvalwater	
1.3.1 - Uitvoeren van het stedelijk waterbeheer door te voldoen aan de zorgplicht afvalwater, hemelwater en grondwater	Klein en groot onderhoud is uitgevoerd om een goede staat van de riolering te handhaven, waarbij onder andere de straatkolken zijn gereinigd.
1.3.2 - Uitvoeren van het Gemeentelijk Riolerings Plan 2019-2023	Zie paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen.
1.3.3 - Onderhouden van oevers met aandacht voor ontwikkelen van biodiversiteit in natuurvriendelijke oevers	De natuurvriendelijke oevers worden gefaseerd gemaaid waardoor er altijd stukken oever zijn waar de beplanting blijft staan en die dus goed zijn voor de biodiversiteit.
1.3.4 - Uitwerken en implementeren van klimaatadaptieve maatregelen openbare buitenruimte. Voeren van risicodialogen met bedrijven, burgers en vitale functies	Het implementeren van klimaatadaptieve maatregelen is meegenomen in het werk aan reconstructies, zoals in Diemen Noord en Zuid.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.4 - Natuur verbinden en beleven	
1.4.1 - Natuur verbinden en versterken	zie paragraaf Duurzaamheid thema Natuur & Biodiversiteit
1.4.2 - Natuurbeleven versterken (zie Programma Gebiedsontwikkeling)	Dit is en wordt meegenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zowel de hoofdgroenstructuur als het buurtgroen wordt als totaal aangepakt, kwalitatief verbeterd en onderling verbonden waar mogelijk.

2. Actieve betrokkenheid inwoners en bedrijven bij de inrichting en het beheer van de leefomgeving

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
2.1 - Inwoners en bedrijven raadplegen bij groot onderhoud, herinrichtingen en nieuwe aanleg
2.2 - Inwoners en bedrijven betrekken bij het uitvoeren van dagelijks onderhoud
2.3 - Inwoners en bedrijven stimuleren om private buitenruimte te vergroenen

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij herinrichting en nieuwe aanleg	
2.1.1 - Overleg met belanghebbenden op basis van uitgangspunten en schetsontwerpen en voorlopig ontwerp voor herinrichtingsprojecten	Belanghebbenden worden nog voor het schetsontwerp gevraagd naar hun ideeën, wensen en ervaringen. Dit gebeurt op verschillende manieren, zowel digitaal als fysiek.
2.1.2 - Houden van voorlichtingsbijeenkomsten en inspraakmogelijkheden (soms als workshop) bij herinrichtingsprojecten	Zie 2.1.1 en 2.1.3 .
2.1.3 - Ideeën en verbeteringsvoorstellen van inwoners en bedrijven gebruiken bij herinrichting en nieuwe aanleg	De inspraakprocedure voor herinrichtingen en nieuwe aanleg geeft bewoners en bedrijven de gelegenheid om vanaf het eerste begin tot de uitvoering ideeën en voorstellen in te brengen.
Subdoel 2.2 - Inwoners raadplegen ten behoeve van het uitvoeren van (dagelijks) onderhoud	
2.2.1 - Inwoners en bedrijven actief uitnodigen bij uitvoering van projecten en specifiek wijzen op participatiemogelijkheden	Bij bewonerscontacten wordt waar dat relevant is altijd gewezen op de mogelijkheden tot participatie in het dagelijks beheer. Er worden doorlopen zelfbeheercontracten met bewoners of bewonersgroepen afgesloten.
2.2.2 - Inwoners stimuleren tot en ondersteunen bij participatieprojecten	Bewoners worden geholpen met hun ideeën over en de uitvoering van het dagelijks onderhoud. Als de wens er is, wordt er regelmatig contact gehouden.
2.2.3 - Verbeteren van communicatie over de afhandeling van door inwoners ingediende meldingen over openbare ruimte	In het kader van Diemen '22 wordt er organisatiebreed gekeken naar mogelijke verbeteringen van het proces rondom de communicatie bij meldingen openbare ruimte.
Subdoel 2.3 - Actieve betrokkenheid van inwoners bij dagelijks onderhoud	
2.3.1 - Deelnemen aan operatie Steenbreek, die inwoners en bedrijven stimuleert en helpt bij groene initiatieven	We zijn aangesloten bij operatie Steenbreek en hebben bijvoorbeeld meegedaan aan het 'NK tegelwippen', om inwoners aan moedigen hun tuin te vergroenen. Meerdere boomspiegels, stukjes plantsoen en geveltuintjes zijn in zelfbeheer genomen.
2.3.2 - Bomen uitdelen die inwoners in hun eigen tuin kunnen aanplanten	Via de actie 'NK tegelwippen' hebben we een uitdeelactie met bomen gehad voor inwoners in hun eigen tuin.

3. Verbeterde duurzaamheid en leefbaarheid op het gebied van duurzaamheid en milieu

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
3.1 - Actief duurzaamheidsbeleid, inclusief energietransitie, door middel van een programmatische aanpak
3.2 - Actief milieubeleid
3.3 - Bewoners gaan meer en meer afval scheiden
3.4 - Afvalinzameling is goed verzorgd

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Actief duurzaamheidsbeleid, inclusief energietransitie, door middel van een programmatische aanpak	
3.1.1 - Uitvoeren van het Duurzaamheidsprogramma (zie paragraaf Duurzaamheid)	De verantwoording over de uitvoering van het duurzaamheidsprogramma is opgenomen in de paragraaf duurzaamheid.
Subdoel 3.2 - Actief milieubeleid	
3.2.1 - Inbrengen en toetsen van milieu-eisen bij ruimtelijke en verkeerskundige plannen en projecten	Dit hebben we in 2023 bij diverse projecten gedaan zoals Holland Park West, Rietschuurhof, uitbreiding Campus Diemen Zuid en de woningbouwplannen voor Buitenlust en Harmonielaan.
3.2.2 - Aanpak luchtkwaliteit	zie paragraaf Duurzaamheid thema Luchtkwaliteit & Geluid
3.2.3 - Aanpak geluidhinder	zie paragraaf Duurzaamheid thema Luchtkwaliteit & Geluid
Subdoel 3.3 - Bewoners gaan meer en meer afval scheiden	
3.3.1 - Inzetten op het verminderen van restafval conform Van Afval Naar Grondstof (VANG)-doelstellingen (100kg restafval per inwoner per jaar vanaf 2020) en het coalitieakkoord (een significante stap zetten richting die doelstelling).	Zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire economie.
3.3.2 - Uitvoeren van aanpassing(en) in wijze van afvalinzameling	zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire economie.
3.3.3 - Versterken van de communicatie en voorlichting	zie paragraaf Duurzaamheid thema Afval & Circulaire economie.
Subdoel 3.4 - Afvalinzameling is goed verzorgd	
3.4.1 - Toezien op de uitvoering van de overeenkomst afvalinzameling	Dit hebben we in 2023 doorlopend gedaan.
3.4.2 - Meldingen verzamelen en met Meerlanden zorgen voor structurele oplossingen	Dit hebben we in 2023 doorlopend gedaan.

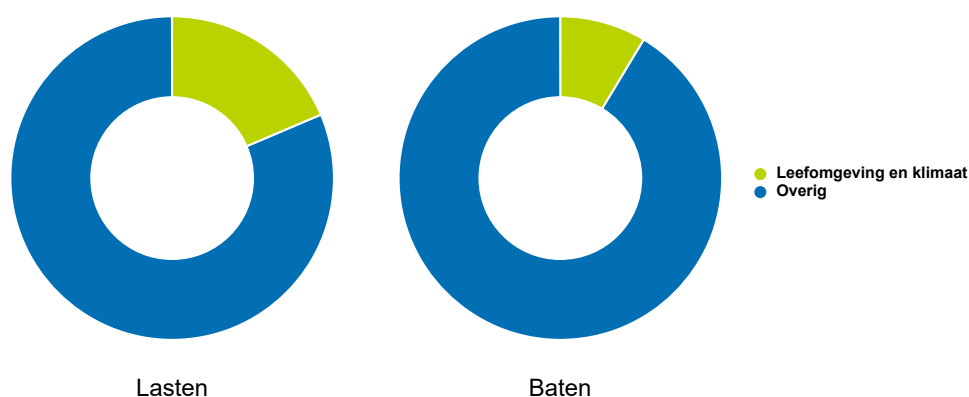
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
3.1.1 - % hernieuwbare elektriciteit (verplicht)	N.n.b.	8,5	N.n.b. ²⁷
3.4.1 - Omvang huishoudelijke restafval in kg per inwoner per jaar (verplicht).	186	170	180
Om te voldoen aan de VANG-doelstellingen (100 kg restafval per inwoner per jaar vanaf 2020) wordt er toegewerkt naar die 100 kg per inwoner per jaar.			

²⁷ Bron: regionale klimaatmonitor Rijksoverheid. Deze indicatoren vanuit de regionale klimaatmonitor moet in de gemeentelijke begrotingen en jaarverslagen worden opgenomen. De gegevens zijn gebaseerd op diverse bronnen die door Nederlandse onderzoeksinstituten en kennisinstituten worden bijgehouden. Publicatie van deze officiële klimaatgegevens vindt plaats door het Centraal Bureau voor de Statistiek en de Rijksdienst voor ondernemend Nederland. Deze gegevens lopen meestal zo'n 2 jaar achter. Ook vinden er soms bijstellingen plaats van eerder gepubliceerde gegevens op basis van nieuwe gegevens en inzichten. Dit maakt het lastig om deze indicatoren te begroten.

Wat heeft het gekost?

Leefomgeving en klimaat	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 totaal	Rekening 2023	Budget resultaat 2023
Structurele lasten	-16.596	-20.581	-19.729	-20.450	-720
Structurele baten	10.579	9.135	9.736	10.008	272
Toevoegingen aan reserves	-59	-7	-7	-55	-48
Onttrekkingen aan reserves	815	3	63	93	30
Saldo structureel	-5.260	-11.450	-9.937	-10.403	-466
Incidentele lasten	-296	-	-1.994	-1.352	642
Incidentele baten	161	-	654	654	-
Toevoegingen aan reserves	-3.431	-	-509	-509	-
Onttrekkingen aan reserves	-267	-	441	11	-430
Saldo incidenteel	-3.833	-	-1.408	-1.196	212
Saldo van de baten en lasten	-9.093	-11.450	-11.346	-11.599	-253

Lasten en baten

Voorgestelde overhevelingen

Geluidswerende maatregelen Busbaan

Op 16 juni 2022 is er via Raadsbesluit besloten om een budget beschikbaar te stellen van € 400.000 voor gevelisolatiemaatregelen als gevolg van het project aanpassing verkeersstructuur Diemen Zuid en deze ten laste te brengen van de Algemene Reserve.

In 2022 is er in dit kader € 27.000 uitgegeven, en in 2023 € 11.000. Wij stellen voor het restant budget van € 362.000 via de 1e kwartaalbrief 2024 opnieuw beschikbaar te stellen. De dekking van de kosten blijft via de Algemene Reserve verlopen.

Investerings

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
700439 Verv gevelkoz en garagedeur geb B-C en D gemeentew	375	371	4	I
700440 verv Mercedes wagen nr. 29 gebouwendienst	80	0	80	D
700441 verv luchtbehandeling bestuursvleugel gemeentehuis	150	0	150	D
700442 Planmatige verv buitenruimte gemeentew en recyclep	55	0	55	D
700443 verv shovel wagen nr. 26 werf	75	0	75	D
700458 Herinrichting gemeentewerf	650	19	631	I
720135 verv voertuigen team Wijkbeheer, voertuig nr. 23	80	0	80	D
720136 verv voertuigen team Wijkbeheer veegmachine nr. 30	180	0	180	D
720137 verv voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 18	40	0	40	D
720138 verv voertuig team Wijkb, onkruidborstelmach nr 16	100	0	100	D
720139 verv voertuigen team Wijkbeheer veegmachine nr. 31	130	0	130	D
720140 verv voertuigen team Wijkbeheer, voertuig 32	45	0	45	D
720143 verv civieltechnische kunstwerken 2019	250	249	1	A
720151 verv civieltechnische kunstwerken 2020	75	70	5	A
720153 Pickup straatveegauto nr. 20	75	0	75	D
720155 verv Fiat Doblo wagen nr. 15 opzichters	45	38	7	A
720156 verv Fiat Doblo wagen nr. 28 speelplaatsen	45	0	45	D
720157 Vervanging 2 strooiers gladheidsbestrijding	80	0	80	D
720161 Opzichtersauto	45	38	7	A
720163 Verbreding brugvlak Diemerbrug	285	0	285	D
720164 Tunnelverlichting Weteringweg	40	40	0	A
720165 Vervangen openbare verlichting rondom gemeentehuis	120	77	43	I
720708 Vervanging Iveco wagen nr. 14 (riool)	120	0	120	D
721010 verv onderheide wegen centrum-west	8.600	8.148	452	A
721111 kanter straatveegauto nr 22	76	0	76	D
721216 Activering nieuw bestratingsmateriaal 2022	200	43	157	I
721217 Activering nieuw bestratingsmateriaal 2023	200	0	200	D
721414 verv.straatnaamborden d. reflectieborden	79	60	19	I

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
750711 Park Spoorzicht	470	14	456	I
750712 Strandje aan de Diem	285	36	249	I
750713 Vergroenen Holland Park	180	76	104	I
750714 Aanschaf nieuwe bomen 2023	225	0	225	D
770220 PVC riool Flats Tobias Asserlaan	70	0	70	D
770221 PVC riool Oranjeplantsoen	360	3	357	I
770222 PVC riool Scheepskwartier	1.360	269	1.091	I
770225 verv PVC riool Vlindertuin	1.570	12	1.558	I
770232 Vervanging PVC riolering schoolstraat-Noord	319	312	7	A
770233 Verv. PVC riolering verkeersstructuur Diemen zuid	775	0	775	I
770234 Vervanging PVC riolering Bernhardlaan	110	108	2	A
770235 Relining betonriool Johan van Soestdijkstraat	40	0	40	D
770236 Verv. PVC riool kruidenhof winkelcentrum	160	0	160	I
770237 PVC riolering hoofdassen	40	0	40	D
770242 Verlagen waterpeil Oosterringvaart	800	36	764	I
770301 ondergronds brengen containers	100	69	31	I
770306 Herinrichting recycleplein	300	12	288	I
770504 Herstel van keldergraven Rustoord	60	0	60	D
780301 Investeringskrediet Oost-West As	0	0	0	A
783102 Aanpassingen kruisingen Weesperstraat	50	0	50	D

Toelichting investeringen:

- 700439 - Investering is uitgevoerd. Om nog enkele kleine gebreken op te lossen houden we het restantbudget aan.
- 700441 - Deze investering wordt in 2024 uitgevoerd.
- 720165 - De werkzaamheden in 2023 zijn deels uitgevoerd, de afronding van deze werkzaamheden volgen in 2024.
- 720163 - De uitvraag is opgestart, in 2024 wordt dit uitgevoerd.
- 721216 - De nieuwe bestratingsmaterialen zijn nu geboekt op de projecten en moeten worden doorbelast.
- 721217 - De nieuwe bestratingsmaterialen zijn nu geboekt op de projecten en moeten worden doorbelast.
- 721414 - Werkzaamheden in 2023 deels uitgevoerd. Afronding van de werkzaamheden volgen in 2024.
- 750711 - Eind 2023 ontwerp/uitwerkingsfase opgestart. Ontwerp/uitwerkingsfase loopt door in 2024.
- 750712 - In 2023 zijn de onderzoeken gestart. Onderzoeken lopen nog door in 2024 en vergunningaanvragen wordt dit jaar opgestart.
- 750713 - Werkzaamheden zijn in 2023 uitgevoerd. Financieel moet dit nog worden afgewikkeld.
- 750714 - Eind 2023 is hiermee gestart. Werkzaamheden lopen door in 2024.
- 770220 - Uitvoering van het project start in 2024. Het combineren van het project met het verlagen van het waterpeil in de Oosterringvaart heeft de voorbereiding verlengd.

- 770221 - De voorbereiding van het project heeft, mede door intensieve participatie voor het komen te vervallen van een straat, langer in beslag genomen.
- 770222 - Het project is in uitvoering en wordt in 2026 afgerond.
- 770225 - Het project is in uitvoering en wordt in 2026 afgerond.
- 770233 - Eind 2023 gestart met de uitvoering van de werkzaamheden. Werkzaamheden lopen door in 2024 t/m 2025.
- 770237 - In 2024 wordt project opgestart.
- 770242 - De voorbereidingen lopen, in 2024 wordt dit uitgevoerd.
- 770235 - Uitvoering van het project start in 2024. Het project sluit aan op het aangelegen nieuwbouwproject.
- 770504 - Doorzetten naar 2024, de uitvraag wordt opgestart en dit jaar uitgevoerd.
- 783102 - De voorbereiden lopen, in 2024 wordt dit uitgevoerd.
- Diversen wagenpark - Wachten nog op levering of aanbestedingen zijn opgestart.

Verkeer

Portefeuillehouder: H. Prins

Doelstellingen in één oogopslag

